

Paus: “Het gebed van de ouderen kan de wereld beschermen”

De boodschap van de paus voor de eerste Werelddag van Grootouders en de Ouderen, die gevierd werd op 25 juli, de zondag direct voor de liturgische gedenkdag van de heilige Joachim en Anna, de grootouders van Jezus.

24-7-2021

Beste opa's en oma's,

Beste oudere vrienden,

1. “Ik ben altijd bij jullie” (Mt. 28, 20): dit is de belofte die de Heer aan zijn discipelen deed voordat hij naar de hemel opsteeg. Het zijn de woorden die hij vandaag tegen jullie herhaalt, lieve opa's en oma's, lieve oude vrienden. "Ik ben altijd bij je" zijn ook de woorden die ik, als bisschop van Rome en een bejaarde zoals jij, tot je zou willen richten op deze eerste Werelddag van Grootouders en de Ouderen. De hele Kerk staat dicht bij u – bij ons – en geeft om u, houdt van u en wil u niet alleen laten!

Ik ben me er terdege van bewust dat deze Boodschap tot u komt in een moeilijke tijd: de pandemie overspoelde ons als een onverwachte en furieuze storm; het is een tijd van beproeving geweest voor iedereen, maar vooral voor ons ouderen. Velen van ons werden ziek, anderen stierven of maakten de dood mee van echtgenoten of dierbaren, terwijl

anderen zich voor lange tijd
geïsoleerd en alleen bevonden.

De Heer is zich bewust van alles wat
we hebben meegemaakt in deze tijd.
Hij staat dicht bij degenen die zich
geïsoleerd en alleen voelden,
gevoelens die tijdens de pandemie
scherper werden. Volgens de
overlevering voelde de heilige
Joachim, de grootvader van Jezus,
zich vervreemd van de mensen om
hem heen omdat hij geen kinderen
had; zijn leven, net als dat van zijn
vrouw Anna, werd als nutteloos
beschouwd. Daarom stuurde de Heer
een engel om hem te troosten.
Terwijl hij droevig mijmerde buiten
de stadspoorten, verscheen een
boodschapper van de Heer aan hem
en zei: "Joachim, Joachim! De Heer
heeft uw aanhoudende gebed
verhoord".[1] Giotto lijkt in een van
zijn beroemde fresco's[2] 's nachts de
toon te zetten, een van die vele
slapeloze nachten vol herinneringen,

zorgen en verlangens waaraan velen van ons gewend zijn geraakt.

2. Zelfs op de donkerste momenten, zoals in deze maanden van pandemie, blijft de Heer engelen sturen om onze eenzaamheid te troosten en ons eraan te herinneren: "Ik ben altijd bij je". Hij zegt dit tegen jou en hij zegt het tegen mij. Dat is de betekenis van deze Dag, die ik dit jaar voor het eerst wilde vieren, nu een lange periode van isolement eindigt en het sociale leven langzaam wordt hervat. Moge elke grootvader, elke grootmoeder, elke oudere, vooral degenen onder ons die het meest alleen zijn, het bezoek van een engel ontvangen!

Soms hebben die engelen het gezicht van onze kleinkinderen, soms het gezicht van familieleden, vrienden voor het leven of degenen die we hebben leren kennen in deze moeilijke tijden, wanneer we hebben

geleerd hoe belangrijk knuffels en bezoeken voor ieder van ons zijn. Wat maakt het mij verdrietig dat dit op sommige plaatsen nog steeds niet mogelijk is!

De Heer stuurt ons echter ook boodschappers door zijn woorden, die altijd bij de hand zijn. Laten we proberen elke dag een pagina uit het evangelie te lezen, te bidden met de psalmen, de profeten te lezen! We zullen getroost worden door de trouw van de Heer. De Schrift zal ons ook helpen te begrijpen wat de Heer vandaag van ons leven vraagt. Want op elk uur van de dag (vgl. Mt 20, 1-16) en in elk seizoen van zijn leven, blijft hij arbeiders naar zijn wijngaard sturen. Ik werd geroepen om bisschop van Rome te worden toen ik, om zo te zeggen, de pensioengerechtigde leeftijd had bereikt en dacht dat ik niets nieuws zou doen. De Heer is altijd - altijd - dicht bij ons. Hij is dicht bij ons met

nieuwe mogelijkheden, nieuwe ideeën, nieuwe troost, maar altijd dicht bij ons. U weet dat de Heer eeuwig is; hij gaat nooit, maar dan ook nooit met pensioen.

3. In het evangelie van Mattheüs zegt Jezus tegen de apostelen: "Ga daarom en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hen te leren zich te houden aan alles wat ik u heb opgedragen" (Mt. 28, 19-20). Deze woorden zijn ook vandaag tot ons gericht. Ze helpen ons beter te begrijpen dat het onze roeping is om onze wortels te behouden, het geloof door te geven aan de jongeren en voor de kleintjes te zorgen. Denk er eens over na: wat is onze roeping vandaag, op onze leeftijd? Om onze wortels te behouden, het geloof door te geven aan de jongeren en te zorgen voor de kleintjes. Vergeet dit nooit.

Het maakt niet uit hoe oud je bent, of je nog werkt of niet, of je alleen bent of een gezin hebt, of je op jonge leeftijd of later oma of opa bent geworden, of je nog zelfstandig bent of hulp nodig hebt. Omdat er geen pensioenleeftijd is voor het verkondigen van het evangelie en het doorgeven van tradities aan uw kleinkinderen. Je hoeft alleen maar op pad te gaan en iets nieuws te ondernemen.

4. Op dit cruciale moment in de geschiedenis heb je een hernieuwde roeping. U vraagt zich misschien af: hoe is dit mogelijk? Mijn energie raakt op en ik denk niet dat ik veel kan doen. Hoe kan ik me anders gaan gedragen als gewoonte zo'n groot deel van mijn leven uitmaakt? Hoe kan ik me inzetten voor de armen als ik me al zo druk maak om mijn gezin? Hoe kan ik mijn visie verbreden als ik de woning waar ik woon niet eens kan verlaten? Is mijn

eenzaamheid niet al een voldoende zware last? Hoevelen van jullie stellen juist die vraag: is mijn eenzaamheid niet al een voldoende zware last? Jezus zelf hoorde een soortgelijke vraag van Nicodemus, die vroeg: "Hoe kan een mens geboren worden als hij oud is?" (Joh. 3, 4). Het kan gebeuren, antwoordt de Heer, als we ons hart openen voor de werking van de Heilige Geest, die blaast waar Hij wil. De Heilige Geest wiens vrijheid zodanig is dat hij gaat waarheen, en doet wat hij wil.

5. Zoals ik vaak heb opgemerkt, zullen we niet uit de huidige crisis komen zoals voorheen, maar beter of slechter. En "God geve ... dit niet de zoveelste tragedie van de geschiedenis zal blijken te zijn waaruit we helemaal niks hebben geleerd! Als we maar al die oudere mensen in gedachten zouden houden, die gestorven zijn door een tekort aan beademingstoestellen,

Als dit immense verdriet maar niet nutteloos zal blijken te zijn, maar ons in staat stelt een stap voorwaarts te zetten in de richting van een nieuwe levensstijl. Konden we maar eens en voor altijd (her)ontdekken dat we elkaar broodnodig hebben en dat op die manier onze menselijke familie een wedergeboorte mag ervaren, met al haar gezichten, al haar handen en al haar stemmen, voorbij de muren die we hebben opgetrokken.”[3] Niemand wordt alleen gered. We zijn allemaal schatplichtig aan elkaar. We zijn allemaal broers en zussen.

Daarom wil ik je zeggen dat je nodig bent om in broederschap en sociale vriendschap mee te bouwen aan de wereld van morgen: de wereld waarin wij, samen met onze kinderen en kleinkinderen, zullen leven als de storm is gaan liggen. We moeten allemaal “actief deelnemen aan de vernieuwing en

ondersteuning van onze beroerde samenlevingen.”[4] Onder de pijlers die dit nieuwe gebouw ondersteunen, zijn er drie die jij, beter dan wie dan ook, kunt helpen opzetten. Die drie pijlers zijn dromen, herinnering en gebed. De nabijheid van de Heer zal iedereen, zelfs de zwaksten onder ons, de kracht geven die nodig is om een nieuwe reis te maken langs het pad van dromen, herinnering en gebed.

6. De profeet Joël beloofde ooit: "Uw oude mannen zullen dromen dromen, en uw jonge mannen zullen visioenen hebben" (Joel 3, 1). De toekomst van de wereld hangt af van dit verbond tussen jong en oud. Wie, zo niet de jongeren, kan de dromen van de ouderen nemen en ze waarmaken? Maar om dit te laten gebeuren, is het noodzakelijk dat we blijven dromen. Onze dromen van gerechtigheid, van vrede, van solidariteit kunnen het voor onze

jongeren mogelijk maken om nieuwe visies te hebben; zo bouwen we samen aan de toekomst. Je moet laten zien dat het mogelijk is om vernieuwd uit een ervaring van ontbering te komen. Ik ben er zeker van dat je meer dan één van deze ervaringen hebt gehad: in je leven heb je een aantal problemen gehad en toch kon je er doorheen komen. Gebruik die ervaringen om te leren hoe je er nu doorheen kunt komen.

Dromen zijn dus verweven met het geheugen. Ik denk aan de pijnlijke herinnering aan oorlog en het belang ervan om de jongeren te helpen de waarde van vrede te leren kennen. Degenen onder u die het lijden van de oorlog hebben meegemaakt, moeten deze boodschap doorgeven. De herinnering levend houden is een ware missie voor iedere oudere: de herinnering levend houden en delen met anderen. Edith Bruck, die de gruwel van de Shoah heeft overleefd,

heeft gezegd dat "zelfs het verlichten van een enkel geweten de moeite en de pijn waard is om de herinnering aan wat is geweest levend te houden." Ze ging verder met te zeggen: "Voor mij is herinnering leven." [5] Ik denk ook aan mijn eigen grootouders en aan degenen onder jullie die moesten emigreren en weten hoe moeilijk het is om alles achter te laten, zoals zovelen vandaag nog doen, in de hoop op een toekomst. Sommige van die mensen kunnen zelfs nu aan onze zijde staan en voor ons zorgen. Dit soort herinneringen kan helpen om een meer humane en gastvrije wereld op te bouwen. Zonder geheugen zullen we echter nooit kunnen bouwen; zonder fundament kunnen we nooit een huis bouwen. Nooit. En de basis van het leven is het geheugen.

7. Tot slot *gebed*. Zoals mijn voorganger, paus Benedictus, zelf een heilige bejaarde die blijft bidden

en werken voor de kerk, eens zei:
"het gebed van de ouderen kan de
wereld beschermen en haar
misschien effectiever helpen dan de
hectische activiteit van vele
anderen." [6] Die woorden sprak hij
in 2012, tegen het einde van zijn
pontificaat. Er is hier iets moois. Uw
gebed is een zeer kostbare hulpbron:
een diepe adem die de Kerk en de
wereld dringend nodig hebben. [7]
Vooral in deze moeilijke tijden voor
onze menselijke familie, terwijl we in
hetzelfde schuitje blijven zeilen over
de stormachtige zee van de
pandemie, is uw voorspraak voor de
wereld en voor de Kerk van grote
waarde: het wekt bij iedereen het
serene vertrouwen dat we zullen
spoedig aan wal komen.

8. Beste grootmoeder, dierbare
grootvader, dierbare oude vrienden,
bij het afsluiten van deze Boodschap
aan u zou ik ook het voorbeeld
willen noemen van de zalige (en

binnenkort heilige) Charles de Foucauld. Hij leefde als een kluizenaar in Algerije en getuigde daar van "zijn verlangen om zichzelf een broeder voor iedereen te voelen".[8] Het verhaal van zijn leven laat zien hoe het mogelijk is, zelfs in de eenzaamheid van de eigen woestijn, voorbede te doen voor de armen van de hele wereld en in werkelijkheid een universele broer of zus te worden.

Ik vraag de Heer dat, ook door zijn voorbeeld, wij allemaal ons hart mogen openen in gevoeligheid voor het lijden van de armen en voorbede doen voor hun behoeften. Moge ieder van ons leren om aan iedereen, en vooral aan de jongeren, de troostende woorden te herhalen die we vandaag tot ons hebben horen spreken: "Ik ben altijd bij je"! Blijf vooruit gaan! Moge de Heer u zijn zegen schenken.

*Rome, Sint-Jan van Lateranen, 31 mei
2021, Feest van de Visitatie van de
Heilige Maagd Maria*

+ Paus Franciscus

Vertaling: RKDocumenten.nl.

.....

[1] Deze episode wordt verhaald in het pseudo evangelie va Jacobus.

[2] Deze afbeelding is gekozen als basis voor het logo van de Werelddag voor Grootouders en de Ouderen.

[3] Paus Franciscus, Encycliek, Alle mensen - Over broederschap en sociale vriendschap, *Fratelli tutti* (4 oktober 2020), nr. 35.

[4] *Ibid.*, nr. 77.

[5] *L'Osservatore Romano*, 26 januari 2021.

[6] Paus Benedictus XVI, Toespraak, *Bij het bezoek aan het 'Casa famiglia' "Viva gli anziani" (Leve de ouderen) van de Sant'Egidio-gemeenschap* (12 nov 2012), nr. 7.

[7] Vgl. Paus Franciscus, Postsynodale Apostolische Exhortatie, Over de verkondiging van het Evangelie in de wereld van vandaag – Naar aanleiding van de Bisschoppensynode 2012 over de nieuwe evangelisatie, *Evangelii Gaudium* (24 november 2013), nr. 262.

[8] Paus Franciscus, Encycliek, Alle mensen – Over broederschap en sociale vriendschap, *Fratelli tutti* (4 oktober 2020), nr. 287.

ouderen-kan-de-wereld-beschermen/
(19-3-2026)